

Комісія УГКЦ у справах мирян

**«Як організувати
мирянське життя на парохії»**

Львів—Київ
2008

Цією брошурою Комісія УГКЦ у справах мирян започатковує видання серії довідкової та методичної літератури, яка покликана інформувати мирян нашої Церкви про досвід мирянського життя в Україні та за її межами, інформувати про існуючі в Україні та закордоном мирянські структури, їхні цілі, завдання та історію.

Комісія щиро вдячна усім хто допоміг у підготовці тексту цієї брошури: о. Миколаю Фредині, Владиці Глібу Лончині, о. Володимирі Фарату, о. Зиновію Хоркавому, Анні Зварич, Ірині Скоропадській, о. Івану Гуні.

Ця брошура підготована спеціально до Другого з'їзду мирян УГКЦ на тему «Моя участь у житті парохії, Церкви і Держави».

Автор і упорядник:

Ігор Леньо

Голова Комісії УГКЦ у справах мирян:

Юрій Підлісний

Макет:

Віталій Мельник

Зміст

Права і обов'язки священнослужителів у Церкві Христовій	6
Права і обов'язки мирян	8
Що таке Христова Церква? Що таке парохія?	10
Які основні складові моменти життя парохії?	11
Загальні поради як творити спільноту	12
Організація товариства/спільноти мирян	16
Підготовка і планування заходу	17
Пошук коштів	17
Інформаційне забезпечення заходу і спільноти, яку хочемо створити	18
Налагодження діяльності малих молитовних спільнот на парохії	19
Загальні поради щодо вирішення конфліктів	19
Коротко про об'єднання мирян відповідно до церковного права	21
Приклади успішної організації парохіяльного життя в УГКЦ	23
«Обнова»	27
«Українська молодь Христові»	28
Вівтарна дружина	29
Приклад парохії Різдва Пресвятої Богородиці у м. Львові	30
Статут Молодіжної громадської організації «Молодіжного Католицького Центру “Святої Софії — Премудрості Божої”»	30
Статут Марійської Дружини Церкви «Різдва Пресвятої Богородиці»	43
Статут Вівтарної Дружини Церкви «Різдва Пресвятої Богородиці»	48
Студентський волонтерський рух «За Життя»	52
Додаткові поради стосовно складення пасторального плану парохії	53

«Як організувати мирянське життя на парохії»

Комісія у справах мирян УГКЦ

Всечесні Отці та любі в Христі брати і сестри, співробітники Божі у справі розбудови парохії як літургійної братерської спільноти! Пропонуємо вашій увазі коротку брошуру із практичними порадами про те, як розбудовувати мирянське життя на парохії.

Перш ніж говорити про практичні кроки в розбудові парохії, слід коротко застановитися над питаннями: Хто такий вірний у Церкві? Якими правами і обов'язками його наділено? Які специфічні права і обов'язки має священник і мирянин у Церкві?

Мирянин — це охрещений член Христової Церкви, мовою канонічного права «вірний», який покликаний до участі в месіанському служінні Христа, реалізації в конкретному служінні священничого, пророчого і царського служіння нашого Господа (іншими словами, виконуючи служіння «загального священства»). Уся Церква Христова — клир і миряни — бере участь в одній і тій самій благодаті відкуплення, яку уділяє Святий Дух у святій тайні Хрещення, і становить один «священничий народ». Кожен вірний через печатку дару Святого Духа, отриману в тайнстві Миропомазання, наділений духовною силою, яка уповноважує брати участь в християнському богопоклонінні, приносити духовні жертви із молитов, хвали і благодарення Богові, жити сакраментальним життям Церкви, творити братерську спільноту Церкви.

Служіння «загального священства» мирян й служіння службово-ієрархічного священства клиру у Церкві Христовій має своє визначене місце і специфічне завдання, і між ними існує відмінність не лише щодо ступеня, але й щодо сутності самого служіння.

Права і обов'язки священнослужителів у Церкві Христовій

Ієрархічне священство клиру носить службовий характер, і було встановлене Христом для служіння вірним, має керуватися служінням Христа як Учителя, Доброго Пастиря і Посередника між Богом і людьми.

Священнослужитель покликаний піклуватися про Божий Народ, а саме: від імені Христа ним управляти, проповідувати Євангеліє, відпускати гріхи, звершувати Євхаристійну жертву, приносити молитовні прохання Богові від імені всього народу, плекати єдність Народу Божого, прямувати разом з усіма вірними до єдиної цілі — вічного спасіння. (Пор.: II Vat, Lumen Gentium 10, 11)

Душпастирське служіння священників має сакраментальну природу, відбувається «під владою єпископа», передбачає виконання розпоряджень єпископа в дусі любові й співпраці на благо розбудови єдиного Народу Божого. (Пор.: II Vat, Lumen Gentium 2). Священик зобов'язаний плекати тісний зв'язок зі своїм єпископом, щоб безперешкодно звершувалося єпископське служіння єдності в Церкві з метою об'єднання усіх вірних довкола одного Пастиря і Глави Церкви — Папи Римського. Священик під керівництвом свого єпископа здійснює служіння навчання, освячення й управління.

Священик — це в першу чергу проповідник Христового Євангелія, що сповнює місію євангелізації, несе «служіння Слова Божого» як прикладом власного життя з Богом, так і літургійною проповіддю, частими повчаннями для широкого загалу і настановами для поодиноких людей. Турбота про поширення, укріплення і зріст католицької віри шляхом організації катехитичного навчання, роз'яснювання офіційного навчання Церкви, донесення до широкого загалу вірних душпастирських постанов, листів, розпоряджень свого єпископа, Глави Церкви, Синодів та Соборів — це обов'язок священика.

Священик зобов'язаний сумлінно здійснювати служіння освячення, а саме: уділяти вірним, на їхнє прохання, святі тайни, служити богослуження, молитися за їх потреби, уділяти їм необхідні благословення, проводити їх в останню путь (похорон). Священик зобов'язаний подбати, щоб Пресвята Євхаристія стала центральним

моментом життя вірних: щоб вони часто приступали до святих тайн Покаяння і Євхаристії. Віднаходити й уділяти час для молитви, зокрема, відправи богослужень денного циклу (як наодинці, так і з іншими вірними) — обов'язок священика.

Священик здійснює служіння управління як душпастир і адміністратор поодинокі парохіальної спільноти вірних. Розбудова життя парохіальної спільноти, координація і контроль за виконанням різноманітних служінь на парохії: вівтарної дружини, хору, катехитичного навчання, духовної опіки над подружжями й молоддю, розвитком різних спільнот і рухів, добродійної діяльності, — обов'язок священика. Священик покликаний допомагати кожному вірному в пошуку свого покликання у Церкві, вміло залучаючи кожного до життя спільноти, користаючи зі знання про дари й таланти кожного. Для кращої душпастирської праці на парохії священику бажано ближче познайомитися із дорученими йому вірними, щоб їх своєчасно навчати, потішати, виправляти, допомагати провадити християнське життя.

Сприяння, підтримка й реалізація місії й покликання мирян у Церкві шляхом утворення мирянських спільнот, об'єднань і рухів, які ставлять перед собою релігійні цілі, контроль за їх діяльністю — право і обов'язок священика.

Для кращого служіння проповіді Христової Євангелії, поширення християнських цінностей у світі священику бажано мати чітку позицію стосовно захисту прав людини, особисті переконання стосовно християнських ідеалів миру і справедливості, цілісного всестороннього розвитку людської особистості, громадянського суспільства.

Священик має право на особисті політичні переконання, право голосу відповідно до власного сумління, однак у публічному служінні зобов'язаний проявляти стриманість у висловлюваннях щодо будь-яких політичних партій, уподобань і угруповань. Щоб не втратити довіри своїх вірних, священик зобов'язаний шанувати політичну зрілість власних парохіян і не пропагувати особистих політичних переконань.

У Христовій Церкві існує особливий вид душпастирського капеланського служіння з огляду на потреби певних груп людей, їх унікальні життєві обставини, на які важко відповісти в умовах праці священика на окремій парохії.

Капелан — це священник, якому було доручено в постійному порядку здійснювати душпастирську опіку над окремою спільнотою чи особливою групою вірних (наприклад, студентською молоддю, військовослужбовцями), на підставі призначення єпархіального єпископа. Діяльність капеланів для військовослужбовців регулюється окремими законами і статутами. Капелан, звершуючи своє душпастирське служіння, зобов'язаний підтримувати зв'язок із парохіальним священником, який знаходиться поряд, на одній території. За капеланом закріплюються ті ж самі священничі обов'язки, що й за парохіальним священником, крім того окремим капеланам надають більші повноваження, ніж парохіальним священникам, з огляду на особливості їх діяльності (наприклад, право розгрішати каяників із затриманих гріхів, перелік яких визначає єпархіальний єпископ).

Права і обов'язки мирян

Мирянин — це той, хто належить до Народу Божого і не виконує функцій і служіння, пов'язаних із тайною Священства, і не складає монаших обітів чи обіцянок дотримуватися Євангельських рад. Мирянин у свій спосіб співпричетний до священничого, пророчого і царського служіння Христа, а тому зобов'язаний плекатий розвивати всі духовні дари, отримані у святій тайні Хрещення і Миропомазання. Мирянин черпає духовну силу і повноваження, щоб бути і діяти, як личить християнину, в першу чергу, із отриманого у Святій тайні Миропомазання дару Святого Духа, реалізуючи покладену на нього Церквою відповідальність допомагати клиру розбудовувати Христову Церкву.

Миряни покликані:

- а) шукати Царства Божого, пізнавати духовне багатство церковної спадщини католицької віри, прагнути до святості;
- б) брати участь у християнському богочитанні;
- в) віддавати честь Богові добрим моральним життям та активною участю в житті парохії та розбудові кращого устрою земного суспільства;
- г) сприяти освяченню світу свідоцтвом власного життя, бути «Христовою закваскою» у світі, перемінювати світ із нутра, виявляючи плоди Христового Відкуплення у власному житті. (Пор.: II Vat, Lumen Gentium 31.)

Освячення світу миряни звершують через сумлінне сповнення сімейних обов'язків, належне християнське виховання дітей, сумлінну працю, служіння суспільству на всіх рівнях, взявши до уваги ідеали справедливості, любові та миру. Сумлінне виконання обов'язків, пов'язаних із працею та становищем кожного у світі, зберігаючи вірність Євангелію, служить оздоровленню й покращенню земних установ і структур, зміцненню переконливості християнського свідчення для світу.

Миряни покликані до святості, що ґрунтується, насамперед, на участі кожного в «житті Христовому» від моменту Святого Хрещення, і поглибленні «життя з Богом» шляхом зросту в моральній досконалості, приступання до Святих Тайн. Мирянин зобов'язаний брати активну участь у літургійних відправах, передовсім, у Св. Божественній Літургії, плекати сакраментальну єдність життя і любові з Христом завдяки Святим Тайнам, виявляти у своєму житті щедрі плоди Святого Духа.

Літургійне почитання Бога, зріст у вірі, святості, досконалості морального життя — це реалізація співучасті мирян у священничому служінні Христа.

Пророче служіння мирян виявляється в їх посильній участі у проповіді Слова Божого, співвідповідальності за справу євангелізації, участі у місіях (наприклад, катехизації, недільних школах, релігійних парохіальних періодичних виданнях, різних ініціативах Церкви з метою поширення віри). Миряни зобов'язані з вірою прийняти Євангеліє і проповідувати його словом і ділом, відважно викривати прояви зла, свідчити про велич і багатство надії, яка впливає із життя й навчання Ісуса. Миряни несуть відповідальність за поширення Божого Царства, Царства правди і життя, Царства святості і благодаті, Царства праведності, любові та миру. Миряни зобов'язані наповнювати людську діяльність і культуру моральними цінностями, чеснотами, ідеалами.

Захист гідності й прав людини, зокрема першого й основного права на життя, протидія всім зазіханням на цілісність і недоторканість людської особи, захист права на власні релігійні та світоглядні переконання, які не становлять небезпеки загальному благу й справедливому суспільному порядку — обов'язок мирян.

Царське служіння мирян виявляється в апостольській діяльності на парохії, а саме: активній участі в житті спільноти під проводом священників; посильній допомозі священникам у їх праці на парохії, приготуванні до богослужень, догляді за храмом; організації й творенні братств, товариств, рухів; підготовці парохіальних святкувань храмового празника, прощ; сприянні діяльності священника, яка скерована на поглиблення пізнання спадщини католицької віри серед вірних. Мирянин також зобов'язаний дбати про матеріальні потреби парафії, брати участь у освітній, соціальній, місіонерській, харитативній діяльності служіння у Церкві. Миряни зобов'язані плекати єдність зі своїми єпископами і цілою Церквою, перебуваючи в єдності зі своїми священниками та в їх підпорядкуванні.

Що таке Христова Церква? Що таке парохія?

Церква — це Богом установлене боголюдське суспільство, в якому Апостоли і їх наслідники (єпископи і священники) з волі Христа Голови користуються душпастирською владою управління, навчання і освячення задля розбудови спільноти і спасіння її членів. Подія зіслання Святого Духа на спільноту учнів Христових, зібраних на молитву в день П'ятидесятниці довкола дванадцяти апостолів (Дії 1:3-11; 2:42-47; 4:32-35) стала днем народження Христової Церкви.

Головна місія Христової Церкви — допомагати людям віднаходити Божу волю, яка міститься у Святому Письмі і Переданні за допомогою Святого Духа. З огляду на місію Церкви послух церковній владі означає послух Христові, Голові Церкви (пор. Лк 10:16). Членство у Христовій Церкві дарує певність щодо змісту нашої віри та доступ до щедрих Божих дарів, роздаваних у Св. Тайнах.

Покликання і роль клиру в Христовій Церкві реалізується у священнослужінні задля повної реалізації природи Церкви шляхом передачі Божого навчання, уприсутнення спасаючої і зцілюючої Божої благодаті. Клир був поставлений, щоб передавати дійсність Церкви як Божого дару Божої правди, благодаті, спасіння шляхом смиренного виконання священнослужителями Божої волі, їх цілковитого послуху Христові. Миряни приймають дійсність Церкви як Божого дару кожного разу, як промовляють «Амін» на слова священослужителя.

І клир, і миряни творять єдиний Божий Народ, у якому існує лише відмінність служінь і функцій, необхідних для реалізації та уприсутнення природи Церкви у конкретній єпархіальній і парохіальній спільноті.

Парохія — це частина Божого народу, окрема Божа сім'я, яка радіє з присутності серед неї Святого Духа та його дарів, зокрема, віри, надії, любові. Парохія як спільнота вірних має sacramentalну природу, оскільки авторитет і влада клиру, а також стосунки між клиром і вірними ґрунтуються, в першу чергу, на духовних дарах Святого Духа, отриманих у Св. Тайнах. Парохія — це спільнота, в якій священнослужителі й вірні разом живуть сопричастям Божого життя, дарованого через Христа, співпереживають участь у Пасхальному таїнстві Христа як тривале навернення до Бога через покаяння, дар прощення гріхів, нове життя з Христом.

Парохія — це також належно інституційно організована спільнота осіб, що включає священника як душпастиря й решту вірних, і підпорядковується проводу єпархіального єпископа.

Парохія — це живий організм, який формується шляхом налагодження міжособових стосунків любові, це спільнота, в якій кожен може по-справжньому слідувати за Христом, віднаходити власне життєве християнське покликання.

Які основні складові моменти життя парохії?

Життя парохіальної спільноти розгортається у таких напрямках: відправа богослужень, євангелізація, виховання і формування віри, налагодження опіки над вірними, пошук відповідей на потреби вірних, плекання духовного й молитовного життя, місійна діяльність, залучення нових членів до життя спільноти, налагодження співпраці з метою складення й реалізації пасторального плану парохії. Парохія як спільнота осіб сповнює також соціальні функції, а саме: плекання братерських стосунків, налагодження партнерської співпраці, плекання дружніх стосунків, творення малих спільнот, налагодження спілкування й обміну інформацією, налагодження освітньої, соціальної й громадської діяльності.

Цінності, які християни відстоюють: вірність Богові і Його Церкві, солідарність і єдність у житті спільноти, обмін дарами віри, надії й любові, відкритість і залучення нових вірних, свідоцтво

шляхом християнського служіння, діл милосердя і відповідального управління, пошанування свободи, правди і життя.

Головні моменти планування душпастирської діяльності священика й життя вірних на парохії: свідомість місії Церкви; пізнання цінностей, які відстоюємо; формулювання цілей і проектів діяльності; залучення необхідних духовних і матеріальних ресурсів; складення планів короткотермінових заходів; прозоре й чесне оцінювання діяльності.

Для успішного росту парохії важливо створити доброзичливу атмосферу у стосунках між священиком і мирянами на християнських засадах, у якій буде безперешкодно діяти Св.Дух. Необхідно уникати фарисейської «закваски», а саме: самовпевненості, настанови цинічного осуду думок інших, недобачення дарів та позитивних рис інших. Важливо пам'ятати про необхідність співпраці душпастирів і мирян, їх спільну відповідальність за розбудову парохіальної спільноти.

Загальні поради як творити спільноту

Щоб добре розбудувати спільноту, необхідно почати із стартової групи зацікавлених людей, серед яких слід відшукати ініціативних людей, які в майбутньому зможуть відповідати за різні заходи й товариства на парохії. Зазвичай, стартова група зацікавлених людей повинна налічувати 20-30 осіб.

Кроки організації життя на парохії:

1. Сформулюйте виразне бачення цілі та задум того, що хочете зробити.
2. Сформулюйте стратегію реалізації цілей і задумів, складіть план почергових кроків реалізації задуму, а саме:
  - а) створити молитовну групу підтримки, що буде молитися за успіх задуму;
  - б) написати приблизний план почергових дій;
  - в) скласти план залучення людей та використання необхідних матеріальних ресурсів;
  - г) скласти план пошуку коштів, обчислити суми необхідних коштів на першочергові заходи, розпочати пошук коштів;
  - д) розпочати утворення малих груп, з яких потім виникне спільнота;

- е) полагодити справи із приміщенням, необхідним обладнанням, складенням бюджету поодиноких установчих зібрань, зустрічей;
  - є) сформувати команди працівників, знайти лідерів, які допомагатимуть реалізувати задум.
3. Складіть часовий план (часових рамок, дат поодиноких заходів/установчих зібрань).
  4. Складіть реальний бюджет.
  5. Розподіліть (делегуйте) завдання і відповідальності співпрацівникам, які будуть допомагати.
  6. Проводьте періодичні заходи з метою налагодження співпраці у вашій команді.

Можна виокремити п'ять кроків у процесі організації мирянського життя на парохії:

1. Складення священиком і мирянами душпастирського плану діяльності цілої парохії на певний період часу (найкраще на п'ять років).
2. Визначення першочергових і менш важливих цілей душпастирської діяльності на парохії.
3. Розробка стратегії — плану дій, організації заходів, методів праці, опис ресурсів і засобів.
4. Розбудова організаційної структури роботи на парохії, роботи в товариствах (люди, лідери, фінанси, матеріальні ресурси).
5. Налагодження процесу постійного спостереження за життям парохії, оцінювання діяльності мирянських товариств і спільнот, налагодження ефективного спілкування між парохом і лідерами мирянських спільнот.

Пасторальний план — це опис важливих цілей, ініціатив і заходів, пріоритетних напрямків діяльності й завдань, очікуваних результатів, цільового призначення різних заходів, перелік можливостей і «вакантних місць» для зацікавлених осіб, які захочуть приєднатися до реалізації пасторального плану. Пасторальний план — це перелік можливих заходів, для кожного з яких також необхідно скласти план. План проведення будь-якого заходу повинен включати перелік пріоритетів, першочергових завдань, опис цілей. План — це метод

або спосіб виконання чогось, і стратегія реалізації будь-якої діяльності. Планування — це процес, який має враховувати зміни й непередбачувані обставини. Плани повинні бути гнучкими й відкритими для внесення змін. Планування допомагає побачити виразну картину того, що можна зробити, і те, як це можливо зробити, щоб досягнути поставлені цілі. Ціль — це «духовне бачення» (в умі) того, що бажаємо досягнути, «внутрішній образ» кінцевого результату. Знання про ціль діяльності усіх надихає, живить віру в успіх, а написаний план — це перший крок до реалізації цілі. Планування включає постановку завдань до виконання. Завдання вказує на те, що має стати кінцевим результатом діяльності, а тому формулювання завдань стає стратегічним засобом організації роботи.

Пасторальний план висвітлює усі сфери життя парохії: літургійне життя (організація богослуження, проведення богослужень для дітей, відвідування хворих зі Св. Євхаристійними Дарами, діяльність вівтарної дружини, працю дяка, хору, справи прикрашання і прибирання храму), євангелізаційно-просвітницьку діяльність (організація парохіальної недільної школи, груп із вивчення Св. Письма і Св. Передання, приготування до першої Св. Сповіді, євангелізаційна праця із молоддю, організація груп «За життя»), розбудова спільноти (робота з молоддю, організація молитовних груп, робота з подружніми парами, реколекції, допомога хворим і потребуючим, допомога молодим подружжям у яких народилися діти, приготування і роздача благодійних обідів, служіння самотнім і літнім людям), місіонерське служіння (притягнути людей до парохії, відвідуючи лікарні, в'язниці, військо), рекреаційне служіння (організація відпочинку, святкових заходів, спортивних розваг і змагань), виразно організаційна праця на парохії (робота парохіальної ради, фінансової ради, видання інформаційного парохіального бюлетня).

Важливо підготувати конкретний пасторальний план діяльності цілої парохії, який би включав опис заходів і різних видів діяльності, до яких могли б долучитися поодинокі мирянські спільноти й організації на парохії. Пасторальний план необхідно подати на ознайомлення парохіян, щоб його доповнити пропозиціями й зауваженнями парохіян.

Наступний крок — це налагодження успішного керівництва процесом реалізації загального пасторального плану й планів

поодиноких заходів. Керівництво — це процес досягнення добрих цілей, виконання планів шляхом правильного використання людських, матеріальних і духовних ресурсів. У християнській спільноті маємо справу з «духовним типом» керівництва справами, взірцем якого є наш Господь Ісус Христос. Такий тип керівництва реалізується через служіння, молитву, віру, любов, сповнення Божої волі, плекання морального характеру, турботу про духовний стан підопічних, міжособові стосунки, здорову співпрацю, вмиле використання Богом дарованих духовних дарів і талантів, уникання нездорової конкуренції й самовихваляння.

Парох складає пасторальний план діяльності, отримавши дорадчий голос мирян дорученої йому парохії, та контролює процес його реалізації, а також делегує певні повноваження, запрошує до співпраці ініціативних мирян.

Процес реалізації пасторального плану включає пошук лідера, людини з лідерськими здібностями і певним організаторським хистом. Лідер уміє загорітися певними задумами й запалити інших своїм словом і прикладом. Лідер уміє складати плани заходів, обирати інших людей для виконання плану заходу, складати бюджет, давати оцінку проведеним заходам, залагоджувати конфлікти.

Критерії, за якими можемо визначити людину-провідника із лідерським хистом:

- уміння будувати плани і передбачати майбутній результат;
- ініціативність, впевненість у своїх діях, віра в реальність задуму, вміння переконати інших у доцільності реалізувати задум, плани;
- вміння залучати до роботи інших людей;
- вміння доступно і ненав'язливо пояснювати плани, заходи;
- вміння працювати в команді, добрий приклад власної сім'ї, вихованих дітей;
- вміння будувати дружні стосунки з людьми;
- праця над своїм моральним і духовним розвитком;
- ситуація, коли задум і план відповідає переконанням особи, наявність непохитної віри в доцільність заходів і плану;
- відповідальність, вміння вести прозору діяльність, відкритість, уміння звітувати про свою діяльність перед спільнотою, вміння бачити потреби спільноти й реагувати на них, враховувати побажання інших членів групи;

- вміння залучати до праці інших людей, враховуючи їх духовні дари й таланти;
- гнучкість, поступливість, здатність пристосуватися до нових ситуацій, швидко приймати відповідальні рішення у невизначених ситуаціях;
- вміння організувати групу, залучати нових членів-симпатиків до життя спільноти;
- вміння швидко відновлювати фізичні і психічні сили після напружених моментів, не розчаровуватися, продовжувати працювати, незважаючи на невдачі й розчарування.

Підготовка заходів та їх реалізація передбачає вміння організувати роботу людей в одній команді, їх згуртованість, чіткий розподіл повноважень і завдань, розподіл відповідальності («хто і за що несе відповідальність»), налагодження дружньої співпраці, вірна мотивація праці, плекання добрих стосунків між членами команди. А це — відповідальність, насамперед, душпастиря, а потім — призначеного лідера команди, групи, товариства.

Організація товариства, спільноти мирян

Якщо хочемо організувати певне товариство мирян на парохії, тоді слід провести добре підготований установчий захід, який послужив би стартом для діяльності товариства. Зазвичай, підготовка першого установчого заходу триває 5-8 місяців. У процесі підготовки першого заходу необхідно обдумати такі питання: 1) мета і завдання товариства, яке хочемо створити; 2) доступно сформулювати задум і власне бачення майбутнього товариства, написати план дій, спрямованих на створення товариства; 3) подумати, яку категорію людей хочемо залучити до товариства, а для цього необхідно вивчити особливості обраної групи людей (їх вік, географічне розселення, культурні та релігійні цінності, економічне становище, потреби, спосіб відпочинку, специфіку їх професійної діяльності); 4) на підставі проведеного вивчення визначеної категорії людей необхідно скласти список інтересів, потреб цих людей, напрямків роботи, які б їх зацікавили, пріоритетних завдань, першочергових цілей, які слід врахувати при створенні товариства і проведенні установчого заходу.

Ефективна діяльність з організації мирянської спільноти на парохії передбачає проведення численних робочих зустрічей із

зацікавленими мирянами з метою поетапного планування установчого заходу, організації діяльності товариства, розв'язання поточних проблем, оцінки досягнутих результатів, інформування всіх про виконану роботу, обговорення бюджету (і кошторису установчого заходу).

Підготовка і планування заходу

Втілення задуму передбачає написання послідовного плану дій, їх почерговості, складення списку виконавців із їх координатами, переліку розподілу обов'язків.

Планування будь-якого заходу включає такі моменти:

1. Визначити ціль проведення заходу.
2. Визначити дату і час проведення заходу.
3. Визначити місце проведення, кількість учасників.
4. Скласти програму заходу, а також програму того, що слід зробити до початку заходу, і план того, що слід зробити після проведення заходу.
5. Скласти бюджет заходу.
6. Подбати про рекламу акції з допомогою ЗМІ, газет, радіо, плакатів, листівок, оголошень по парохіях.
7. Подбати про озвучення, ведення запису, музичний супровід заходу.
8. Сформувати групу людей, яка відповідає за порядок.
9. Забезпечити елементарне харчування, воду.
10. Забезпечити прибирання після закінчення заходу.

Пошук коштів

Важливо розпочати процес пошуку коштів, а для цього слід зробити такі кроки:

1. Скласти список потенційних жертводавців, зібрати інформацію про них.
2. Налагодити особисті стосунки з жертводавцями.
3. Представити жертводавцям переконливу картину і план задумів.
4. Підготувати листи-прохання до жертводавців про допомогу, в яких слід вказати реальні суми коштів реальних заходів.

Відразу після подання потенційному жертводавцю листів-прохань необхідно з'ясувати готовність жертводавця надати своєчасну допомогу.

5. Підтримувати постійні стосунки з жертводавцями. Люди частіше дають гроші тим, кого знають особисто. Також дають тоді, коли вірять у можливість і доцільність задуму, заходів. Дають тоді, коли справу і план заходу було представлено привабливо і доступно. Жертводавці дають гроші тоді, коли лист прохання носить особистий спосіб прохання, а саме: зустрічі, телефонні дзвінки, особисті усні й письмові подяки.

Представлення плану дій для жертводавців передбачає короткий опис цілей, які хочемо досягнути, почерговий план дій, перелік виконавців, суми необхідних коштів. План заходу повинен бути реалістичним і здійсненним.

Інформаційне забезпечення заходу і спільноти, яку хочемо створити

Необхідно підготувати роздатковий матеріал з інформацією про заходи, зустрічі, діяльність спільноти. Підготувати завчасно картки із запрошеннями на першу установчу зустріч. Підготувати брошуру, в якій буде представлено проект, описано очікуваний результат. Важливо поширювати інформацію про діяльність спільноти через виготовлені рекламні щити, банери, рекламні оголошення, проповіді. Інформацію про діяльність спільноти також можна поширювати через організацію публічних лекцій на парохіях. Слід користатися з можливостей рекламування заходів і діяльності спільноти по радіо, телебаченню, в газетах. Важливо підготувати брошуру для роздачі із програмними текстами, які представляють діяльність спільноти (Статут спільноти, часовий план заходів).

Одна спільнота може допомогти у створенні аналогічної спільноти чи філіалу на іншому місці. Для ефективної діяльності новоствореної спільноти доцільно проводити супровід з боку спільноти-засновниці чи досвідчених ініціаторів впродовж 18-24 місяців шляхом особистих зустрічей із лідерами спільноти, щотижневих телефонних розмов, переписки електронною поштою.

Налагодження діяльності малих молитовних спільнот на парохії

Малі християнські спільноти — це місце евангелізації на користь цілої Церкви (Пор. Іван Павло II, *Evangelii Nuntiandi* 58). Це спільнота з 6 до 12 осіб, які присвячують свій час для того, щоб бути разом, молитися, роздумувати над Святим Письмом і евангельськими цінностями, взаємно себе підбадьорювати і допомагати в реалізації тих цінностей у щоденному житті. Збори такої групки, зазвичай, відбуваються у помешканні одного із членів групи і тривають годину або півтори. Упродовж зустрічі вірні моляться разом, читають Святе Письмо і розмірковують над прочитаним, обмінюються власним свідченням віри або життєвою історією, обдумують і приймають рішення стосовно необхідної допомоги іншим.

Головні моменти діяльності малих груп:

1. Молитва — свідомість Божої присутності і Божої дії в житті поодиноких осіб і всередині спільноти.
2. Обмін — роздуми над свідченнями поодиноких членів спільноти про пережитий досвід зустрічі з Богом та Його діяльності у їхньому житті.
3. Навчання — вивчення різних матеріалів із текстами роздумів над Святим Письмом, вченням Церкви.
4. Взаємна підтримка — підтримка й допомога одне одному.
5. Місія — участь у поширенні Євангелія й християнських цінностей у світі.
6. Відкритість — запрошення нових членів і формування нових малих спільнот.

Кожна мала спільнота повинна обрати для себе лідера, який би міг планувати молитовні зустрічі та координувати стосунки між членами.

Загальні поради щодо вирішення конфліктів

Конфлікти можуть виникати як між членами всередині спільноти, так і між парохом-адміністратором парохії та членами певної спільноти, яка діє при парохії. Конфлікти виникають довкола осіб, стосунків між окремими особами, особливостей функціонування структур (наприклад, особливостей функціонування парохії як складової Церкви). Конфлікти, які виникають між поодинокими

особами, заторкують особисті почуття, сподівання, страхи, які необхідно зрозуміти.

Конфлікти, які виникають у сфері міжособових відносин, стосуються або поведінки певної особи, або певної справи, виконаної певною особою. Конфлікт довкола поведінки певної особи пов'язаний із негативними почуттями та особистими образами, а тому його вирішення вимагає примирення і прощення між кривдником і скривдженою особою.

Конфлікти, які виникають довкола питань організації роботи товариства як структурного підрозділу парохії, стосунків керівників товариства із парохом, питання контролю за діяльністю товариства (молитовної групи, спільноти) з боку священика як адміністратора парохії, потребують попереднього вивчення ситуації, визначення потреб і вимог конфлікуючих сторін, винесення справедливого рішення, із залученням при потребі третьої сторони в особі отця-декана чи інших компетентних у цій справі осіб. Проте слід наголосити, що парох-адміністратор парохії, на якій діє товариство (молитовна група, спільнота), що було втягнуте в конфлікт із церковною владою, має право і обов'язок приймати остаточне рішення у справі непорозуміння і конфліктів. Парох-адміністратор парохії — це перша інстанція церковної влади у вирішенні всіх непорозумінь між членами парохії, непорозумінь і порушень у діяльності мирянських товариств, які діють при парохії під контролем і душпастирським наглядом отця-пароха.

Безперечно, слід дошукатися причин конфлікту, зрозуміти витoki конфлікту. Вирішення конфлікту вимагає зосередження уваги на змісті проблеми, а не супровідних емоціях, образах. Слід намагатися досягти згоди й примирення конфлікуючих сторін.

Конфлікт — це добра нагода побачити реальний стан справ, розпочати конструктивні зміни, краще пізнати людей і життєву ситуацію. Конфлікт — це також природна складова людських стосунків, які мають різні фази розвитку (спокою — напруги — нестабільності — розв'язки — стабільності). Конфлікт — це нагода для позитивних змін та особистого свідоцтва на прикладі власного життя на користь християнських цінностей.

Коротко про об'єднання мирян відповідно до церковного права

Миряни мають право вільно утворювати й очолювати мирянські об'єднання, які ставлять перед собою цілі благодійної діяльності, сприяння публічному культу богочинання, покращення духовного життя, ефективної реалізації у світі християнського свідоцтва, сприяння справі євангелізації та місійної діяльності Церкви (пор. ККСЦ кан. 402; 408). Згідно з правом, мирянин може бути членом одночасно кількох мирянських об'єднань.

Мирянські об'єднання, в ідеалі, повинні бути засновані, затверджені або рекомендовані компетентною церковною владою (єпископом, митрополитом, синодом, архієпископом) (пор. ККСЦ кан. 575). Об'єднання мирян, які бажають займатися публічним викладанням християнського віровчення в імені Церкви, чи допомагати клиру в його душпастирській діяльності, тобто виконувати діяльність, яка належить природно до служіння клиру, повинні бути затверджені компетентною церковною владою (пор. ККСЦ кан. 574).

Публічні й приватні об'єднання мирян повинні мати власний статут, у якому буде визначено мету й завдання об'єднання, їх адресу, питання управління, загальний опис діяльності (пор. ККСЦ кан. 576).

Церковна влада, в особі єпископа чи священника, має повноваження наглядати за діяльністю об'єднання мирян щодо справ, які стосуються збереження чистоти католицької віри, моралі та церковної дисципліни. Коли виникають певні непорозуміння чи підозри щодо порушення цих засад у діяльності об'єднання мирян, останні, як окремі члени Церкви, підпорядковуються рішенням церковної влади та підлягають канонічній процедурі вирішення подібних справ у Церкві (пор. ККСЦ кан. 577).

Компетентна церковна влада (єпископ) має право призупинити діяльність приватного мирянського об'єднання, якщо діяльність такого об'єднання чинить шкоду церковному віровченню чи порушує церковну дисципліну, чи вводить вірних в оману своєю діяльністю (пор. ККСЦ кан. 577, §2).

Церковна опіка над об'єднаннями мирян необхідна з огляду на турботу про загальне добро Церкви. Така опіка передбачає

канонічну візитацію компетентною владою таких об'єднань. Якщо об'єднання було започатковане з ініціативи компетентної церковної влади, то церковна влада користується правом прямого (безпосереднього чи опосередкованого) нагляду за діяльністю товариства (пор. ККСЦ кан. 408; 577).

Мирянські об'єднання, які існують у лоні Католицької Церкви, поділяються на публічні (суспільні) і приватні. Публічні мирянські об'єднання мають статус юридичної особи в лоні Церкви, та в грамоті створення компетентна церковна влада визначає завдання, яке буде сповняти спільнота від імені Церкви. Перш ніж буде видано декрет про створення товариства, компетентна церковна влада повинна затвердити статут товариства (пор. ККСЦ кан. 573, §1).

Компетентна церковна влада, яка заснувала товариство, має право нагляду, затвердження вибору голови товариства чи призначення голови відповідно до процедури, виписаної в статуті товариства, а також призначає капелана для товариства; має право усувати голову товариства за достатньої підстави, проводити нагляд за використанням ресурсів і господарською діяльністю (звіти про отримані пожертви), має право припинити діяльність товариства згідно з канонічною процедурою (пор. ККСЦ кан. 576).

Приватні об'єднання мирян мають право на власну автономію й приватну діяльність, однак компетентна церковна влада має обов'язок дбати про те, щоб зусилля і апостольська праця мирян була належно впорядкована з огляду на турботу про загальне добро Церкви (пор. ККСЦ кан. 573, §2).

Приватні об'єднання мирян існують через особисту згоду членів, які вирішили добровільно створити товариство для доброї мети. Приватні мирянські товариства менше обмежені у своїй діяльності. Миряни самостійно управляють приватними товариствами відповідно до власного «неофіційного» статуту. Приватні об'єднання мирян мають більшу автономію щодо вільного обирання голови, помічників, ведення господарської діяльності, вільного вибору духівника, якого затверджує місцевий декан чи парох. Приватна спільнота не є юридичною особою, тобто не володіє певними правами і обов'язками перед церковною владою. Церковна влада не затверджує і не робить ревізії їх статуту (пор. ККСЦ кан. 573).

Якщо компетентна церковна влада затвердить статут приватного товариства, то це товариство може домагатися подальшого церковного визнання, тобто права мати у своїй назві титул «католицьке» і отримати статус юридичної особи. Коли єпархіальний єпископ робить ревізію діяльності товариства і затверджує його статут, тоді таке товариство перестає бути приватним і стає публічним (пор. ККСЦ кан. 574).

Приклади успішної організації парохіяльного життя в УГКЦ

о. Володимир Фарат

— парох церкви Вознесіння Господнього м. Львова

Парохія УГКЦ «Вознесіння Господнє» м. Львова знаходиться на перетині вулиць Володимира Великого і Тролейбусної. Парохія налічує від 10 000 до 15 000 парохіян. Силами парохіян ліворуч від церкви був обладнаний спортмайданчик, справа збудували духовно-мистецько-спортивний центр. Виникла потреба у створенні Рад парохії для активізації життя і розвитку здібностей парохіян та вирішення різноманітних конфліктів. Це дало поштовх для подальшого розвитку парохії.

У створенні комп'ютерного класу, студії звукозапису, бібліотеки, великого залу активну участь брала молодь. Зауважу, що великий зал використовується для театральних дійств, лекцій, катехизації, навчання танців (катехитичних, віросвітлянських, українських) і спорту (настільний теніс, шахи, шашки). Благоустрій території та огорожа також належать до результатів діяльності парохіяльної молоді.

Вівтарна дружина бере участь у Богослужіннях, слідкує за церковним майном.

На парохії моляться цілодобово члени Братства Неперервної Молитви і Матерів у молитві близько 250-300 осіб. На недільних і святочних Богослужбах співають: дитячий, дорослий і молодіжний хори.

Є Рада Допомоги, яка займається продуктами, ліками та одягом для малозабезпечених родин (осередок «Милосердя»); заняття з неповносправними особами проводить спільнота «Віра і Світло» (святкування, Служба Божа, Вервечка, відвідини).

Навчання і виховання відбуваються за допомогою катехизації, лекційної і гуртової роботи на різну тематику з галузі науки, мистецтва, спорту.

Діти та молодь, які навчаються у Катехитичній школі, мають змогу освоїти роботу з комп'ютером, іноземну мову, займатися спортом; у сучасній студії звукозапису можна записувати аранжування та вокал для пісень. При парохії працює духовний вокально-інструментальний ансамбль і ляльковий вертеп.

Також священники, катихити та окремі миряни різних професій забезпечують діяльність Просвіти на парохії.

На парохії можна отримати консультації лікарів (дитячого і дорослого), юриста і психолога.

Друкована продукція.

На парохії видано компакт-диск колядок (молодь), збірку вертепів (катехит), парохіяльний вісник (священники, катехити, молодь), постійно ведеться текстова і фотоісторія парохії.

Важливі парохіяльні заходи:

- коляда на парохії;
- фестивалі вертепів;
- великі концерти з передзвонами, свічками, вогнищем на Різдвяні свята (коляди), Великодні (гагілки), на Вознесіння і Покрову (пісні);
- благодійні акції «Святий Миколай», «Різдвяна кутя», «Великодня пасха і яйце»;
- прощі до святих місць, екскурсії, табори дітей і молоді, вивчення історії Львова;
- інші заходи (згідно з календарем релігійних і професійних свят).

Побажання:

1. Кожен парох повинен вчасно проводити Богослужіння й Треби.
2. Для доброї організації життя на парохії потрібно «живого» прикладу священника і керівників Рад і спільнот.
3. Для успіху й авторитету пароха необхідна його відкритість, правдомовність і справедливість.
4. Дати можливість парохіянам проявити свої здібності й таланти.
5. Фінансова і матеріальна діяльність повинна бути прозора.

о. Зіновій Хоркавий.

Про мирянські організації на парохії

Праця мирян для добра Церкви мусить бути добре зорганізована і провадитись під проводом Церкви, з благословенням єпархіального єпископа. Існують різні роди апостоляту в Церкві — окремі товариства, організації, братства і сестрицтва, маленькі спільноти чи групи. Важливо пам'ятати про 5 родів мирянського апостольства:

- *Апостольство чину* — бути активним оборонцем своєї Церкви, своєї віри, дбати про добро Церкви, цікавитися життям Церкви, брати активну участь у житті Церкви, обстоювати її права і перед світською владою, і перед ворогами Церкви;
- *Апостольство молитви* — молитва як генератор духовного життя, як двигун, як душа кожного апостольства;
- *Апостольство доброго прикладу* — це найуспішніший з усіх видів апостолювання, про що сказано у Євангелії від Мт. 5.16: «Так нехай світить ваше світло перед людьми, щоб ці побачили ваші добрі діла й прославляли Отця Вашого, що на небесах»;
- *Апостольство любові* — це дуже важливий чинник апостоляту мирян, по якому, — каже Христос, — впізнають, що Ви мої учні. Ів. 13. 35: «По тому й знатимуть усі, що ви мої учні, як матимете любов між собою»

Любов Бога і ближнього — це рушій, мета і засіб для спасіння душі. Апостольство любові, милосердя відкриває широке поле діяльності світських у Церкві.

Папа Пій XII у промові до кардиналів у 1946 році сказав: «Миряни перебувають на фронтівій лінії життя Церкви, і саме через них вона є життєдайною основою людської спільноти».

Коли ми говоримо про апостолят мирян в Україні, то історія апостоляту мирян сягає часу Хрещення Русі-України і найактивніше — у час середньовіччя XV-XVI ст., що став часом церковних братств, як традиційної форми діяльності активних мирян при парафіях. Братства дбали про храми, церковні урочистості, парафіяльні обіди в дні храмових свят, допомагали бідним, хворим, ховали їх за гроші зі спільної каси. Виконували братчики певні обов'язки в парафії та збирали пожертви на утримання храму, стояли зі свічками під час читання св. Євангелія чи Литії, несли хрест і хоругви під час процесій.

У час Реформації XVI ст., руху протестантизму, братства виконують позитивні ролі: просвітницьку і правозахисну, засновують братські школи при парафіях, поширюють духовну літературу, засновують друкарні, як це було у Львові при Успенській Церкві, Києві і Луцьку.

За єпископа Й. Шумлянського розпочинаються *братства тверезості*, які великого успіху досягають за єп. Михайла Левицького (1770-1858 рр.) Митрополит Й. Сембратович своїм посланням «Про високу гідність людини» (1821-1900 рр.) засуджує пияцтво, яке нищить гідність людини і духовно, і фізично. Звертається до папи Пія IX з проханням надати Братствам Тверезості певні привілеї. Папа видає кілька послань 1874 р., і наказує дітям заборонити відвідувати корчми і танці в них, священникам було вказано закликати вірних приймати присягу відречення від горілки і засновувати при парафіях братства тверезості. Знаємо, що рух тверезості довго не проіснував, пізніше вже в часи Митрополита Андрея Шептицького в 1909 році у Львові засновується *антиалкогольне товариство «Відродження»*, яке продовжує боротьбу братств тверезості по містах і селах Західної України.

Рух церковних братств, братств тверезості, товариств — це явище, яке пов'язане із культурою і традицією Української Церкви. Коли ми говоримо про започаткування на теренах України братств Апостольської молитви чи Марійської дружини, слід пригадати їх історію, яка походить від Латинської Церкви, але швидко була сприйнята нашими вірними в Україні.

Створення *Марійських дружин* на теренах України на початку XVIII ст. започаткував Митрополит Веніамин Рутський. У травні 1918 року о. Йосиф Маркевич заснував Марійське товариство молоді — Центральну організацію, що об'єднала всі Марійські дружини.

Отець Галушинський, відомий церковний діяч, історик писав: «Марійська дружина є релігійним товариством, яке можна зорганізувати за дозволом церковної влади, яка має нагляд за ним. У цьому товаристві католики об'єднуються в одну організацію, щоб в особливий спосіб себе посвятити Пречистій Діві Марії й удосконалювати своє власне духовне життя, успішно працюючи над релігійним усвідомленням загалу суспільства». Марійське товариство молоді було єдиною організацією того часу, польської окупації,

коли всі організації були заборонені, а саме: Пласт, Луг, Січ, Промісвіта, — і тільки в Марійських дружинах, які були при храмах, молодь могла духовно зростати.

У 1920-х роках Марійські дружини ведуть широку діяльність. У статуті дружини читаємо: «...виробляти у своїх членів свідомі християнські характери і впливати на християнське усвідомлення якомога ширших кіл, особливо молоді, через релігійні зустрічі, лекції, академії, з'їзди, видання і розповсюдження журналів і книг, заснування бібліотек і читалень».

Були такі секції Марійських дружин: союз приятелів молоді, союз осіб довір'я, союз прихильників, евхаристійний союз, видавнича секція. Головну управу очолював о. Маркевич, заступники о. Горшкевич, о. Лучинський, о. Яценків. У 1925 році — у Марійському товаристві було 110 організацій і 10 тис. членів. Товариство поглиблювало у молоді релігійні, етичні, наукові переконання. Друковані засоби: журнал «Поступ», «Наш приятель», «Цікаві оповідання» для дітей, «Вісник Марійських товариств».

«Обнова»

У 1933 р. з ініціативи Митрополита Андрія Шептицького було заплановано організувати у Львові з'їзд УМХ. Цей захід підтримала організація Товариство українських студентів-католиків «Обнова», яка існувала у 30-ті роки і мала гасло «Обновити все у Христі». Це товариство і в наші дні має виняткову позицію мирянської організації Східної Церкви у сопричасті з Римом. Покликанням товариства є поширення християнського способу життя шляхом особистого прикладу у студентському середовищі, поширення вчення Католицької Церкви про гідність людини, про соціальні справи, про родинне життя, плекання національних та християнських традицій. У часі гоніння Церкви в 1946 р. «Обнова» змушена була переїхати за кордон до Мюнхена. З часу виходу Церкви з підпілля товариство «Обнова» було відновлено за благословенням Патріарха Любомира Гузара. Товариство «Обнова» проводить щорічні прощі до Унева, представляє католицьку молодь нашої Церкви на з'їздах молоді світу різних церков і конфесій.

Товариство студентів-католиків «Обнова» ставить собі за мету: об'єднання української християнської студентської молоді для того,

щоб через самоосвіту та просвітницьку діяльність сприяти її духовному, національному та фаховому розвитку на основі правд Христової віри. Одним із завдань товариства є сприяти духовному розвитку своїх членів на засадах християнської духовності й моралі, відповідно до духовних і національних традицій українського народу; готувати своїх членів до просвітницької діяльності серед молоді, щоби вносити християнські моральні цінності в усі ділянки особистого, родинного та суспільного життя. Товариство «Обнова» організовує спільні зібрання, лекції, семінари, дискусії, курси богословського, філософського, культурологічного змісту; влаштовує забави, концерти, проводить літні табори. Дійсним членом товариства може бути кожен студент віком від 14 до 28 років, який навчається у вищому навчальному закладі, або вже закінчив своє навчання не більше як три роки тому. Товариство «Обнова» є централізованою молодіжною громадською організацією із Центральною Управою товариства на чолі, й складається з рівноправних організацій-філій на місцях. Центральна Управа товариства затверджує статuti організацій-філій товариства на місцях.

Українська молодь Христові

УМХ заснована у 1990 році у вересні Борисом Гудзяком з благословення Патріарха Івана Мирослава Любачівського і Митрополита Володимира Стернюка. Початком заснування УМХ послужив з'їзд, який відбувся у тому ж році й зібрав близько 40 тисяч учасників, і став провісником національного та духовного відродження молоді України.

17 вересня, через кілька днів після з'їзду, у Львові було створено організацію УМХ. Сьогодні ця організація поширена по всій Україні, діє і при храмах, просто на парафіях, а також і окремо як громадська молодіжна організація, як у м. Львові. Свій з'їзд УМХ проводить кожних три роки, організовує табори, займається харитативною діяльністю, екуменізмом і бере активну участь у житті нашої Церкви. Деякий час УМХ мала свого духівника, призначеного декретом церковної влади.

«Українська Молодь Христові» ставить собі за мету: об'єднання християнської молоді для пропагування християнської моралі,

поширення християнського світогляду, популяризацію в молодіжному середовищі християнського способу життя. Одним із завдань товариства є лекційно-просвітницька діяльність, також впровадження в молодіжне середовище досягнень світової християнської науки та культури, відродження давніх родинно-побутових традицій, народних християнських дійств, проведення виховної, суспільно-громадської, культурно-освітньої, спортивної роботи серед свого членства. Товариство організує спільні зібрання, лекції, дискусії богословського, філософського, культурологічного змісту, влаштовує забори, концерти, проводить літні табори. Члени товариства щотижня збираються на *духовні бесіди*, щоб поспілкуватися на різноманітні теми, які стосуються як духовного, так і суспільного життя. На духовні бесіди запрошують священників, братів-семінаристів, монахів, монахинь, щоб вони поділилися з молоддю своїми роздумами, думками на теми християнської віри. Товариство УМХ є всеукраїнською централізованою молодіжною громадською організацією з Центральною Управою товариства на чолі, обраною на Загальних Зборах УМХ, і складається з організацій-осередків на місцях. Осередки УМХ на місцях діють на підставі загального статуту товариства. Дійсним членом товариства може бути молода людина віком від 14 до 30 років.

Порядок утворення осередку УМХ: провести установчі збори бажаючих, отримати благословення отця (декана), представити прохання у координуючому районному чи міському осередку УМХ та подати у відповідні органи влади прохання про реєстрацію, призначити постійний день і місце дня зустрічей, розробити план зустрічей на найближчий час.

Вівтарна дружина

Такі спільноти хлопчиків, які прислужують священнику на Богослужіннях, ми бачимо з часу проголошення незалежності України і відродження нашої Церкви. У довоєнні часи юнаки і підлітки, які прислужували священнику, були членами Марійської дружини. У наш час членами Марійської дружини є тільки дівчата, а вівтарної — тільки хлопці. Для членів вівтарної дружини проводяться спеціальні курси, навчання лекцій з літургії і катехизму, реколекції, спортивні змагання.

Приклад парохії Різдва Пресвятої Богородиці у м. Львові

З часу заснування парохії Різдва Пресвятої Богородиці виник і молодіжний рух, який особливо активізував свою діяльність з приходом нового настоятеля парохії — о. Ореста Фредина. Різноманітність спільнот потребувала єдиного узгодженого центру управління, який мав би юридичний статус, певні права та обов'язки, що надавали б нові, глибші та ширші можливості для діяльності молоді, включаючи вихід її інтересів за межі парохії.

24 листопада 1999 р. Б. сталась велика подія — було проведено Установчі збори Молодіжного Католицького Центру Святої Софії — Премудрості Божої, головою яких був о. Ігор Калаш. Серед присутніх зібралось 57 молодих людей, а також о. Орест (настоятель храму Різдва Пресвятої Богородиці). Статут був прийнятий Установчими зборами одногосно. Обрано першого голову МКЦ — Василя Білаша. Першим заступником голови, відповідно до Статуту, було обрано Наталію Гелетій. Парох о. Орест Фредина призначив о. Ігоря Калаша духівником МКЦ.

23 березня 2000 р. Б. було зареєстровано нову молодіжну християнську громадську організацію «Молодіжний Католицький Центр Святої Софії — Премудрості Божої» на обласному рівні.

Статут Молодіжної громадської організації «Молодіжного Католицького Центру “Святої Софії — Премудрості Божої”»

1. Загальні положення.

1.1. Молодіжний Католицький Центр «Святої Софії-Премудрості Божої» (надалі — МКЦ) є молодіжною християнською громадською організацією.

1.2. МКЦ у своїй діяльності керується нормами християнської моралі, Конституцією України, Закону України «Про об'єднання громадян», Закону України «Про молодіжні та дитячі громадські організації», чинним законодавством України та цим Статутом.

1.3. МКЦ створений на теренах парохії релігійної громади УТКЦ (надалі — парохія) «Різдва Пресвятої Богородиці» міста Львова.

1.4. Діяльність МКЦ поширюється на території Львівської області.

1.5. МКЦ є юридичною особою, має власне майно, самостійний баланс, рахунки в установах банків (в т.ч. валютні), печатку, штампи, бланки, символіку та іншу атрибутику, зразки яких затверджуються відповідними органами МКЦ і реєструються у встановленому законодавством порядку.

1.6. МКЦ проводить свою діяльність на засадах екуменізму.

1.7. У діяльності МКЦ можуть брати участь, на добровільних засадах, громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах; громадські дитячі та молодіжні організації, підприємства та установи, а також іноземні неурядові організації в порядку, встановленому чинним законодавством.

1.8. МКЦ співпрацює як з державними, так і з недержавними організаціями та установами, юридичними та фізичними особами в Україні та поза її межами; і має право укладати з ними відповідні угоди.

1.9. МКЦ, в установленому законом порядку, може мати філії і представництва, необхідні для виконання його статутних цілей.

1.10. Повна назва організації:

- Українською мовою: Молодіжний Католицький Центр «Святої Софії-Премудрості Божої»;
- Англійською мовою: The Youth Catholic Center of Hagia Sofia (Wisdom of God).

1.11. Небесною Покровителькою МКЦ є Пресвята Богородиця (празник якої МКЦ святкує 21 вересня на Різдво Пресвятої Богородиці).

1.12. Юридична адреса МКЦ:

Україна, місто Львів, проспект Червоної Калини, 70.

2. Мета, завдання та форми діяльності МКЦ.

2.1. Мета МКЦ: сприяти молодій людині віднайти та реалізувати себе як особистість, пізнати своє покликання і місце в житті.

2.2. Завдання МКЦ: християнсько-духовне та національно-патріотичне виховання молоді; відродження та збереження народних традицій і звичаїв.

2.3. Форми діяльності.

МКЦ:

- Проводить роботу для згуртування молодіжних та дитячих організацій на теренах парохій УГКЦ, координує

їхню діяльність, сприяє реалізації їхніх статутних завдань, надаючи всебічну підтримку;

- Сприяє створенню нових молодіжних та дитячих організацій, спільнот, згуртувань;
- Організовує культурно-просвітницькі заходи (духовні бесіди, лекції, семінари, симпозіуми, конгреси, виставки, виставки-продажі, концерти та інше);
- Проводить навчально-методичну діяльність;
- Організовує екскурсії, прощі, реколекції, літні табори;
- Проводить організацію християнських та національних свят, вечорів пісні та відпочинку;
- Сприяє розвитку спорту і туризму серед молоді;
- Налагоджує постійну співпрацю між бізнесовими структурами і громадськими організаціями;
- Засновує органи масової інформації;
- Здійснює необхідну господарську та іншу комерційну діяльність шляхом створення госпрозрахункових установ і організацій зі статусом юридичної особи, заснування підприємств в порядку, встановленому законодавством;
- Співпрацює з іншими молодіжними організаціями в Україні та за її межами;
- Залучається до розроблення і обговорення проектів рішень з питань державної політики щодо дітей та молоді;
- Здійснює іншу діяльність, не заборонену чинним законодавством України для молодіжних організацій.

2.4. МКЦ дбає про зміцнення шлюбу шляхом приготування молоді до подружнього життя, а також проведення для новостворених сімей різноманітних заходів.

2.5. МКЦ займається харитативною діяльністю, допомагаючи потребуючим, щоб разом з тим виховувати молодь в душі християнського милосердя і любові.

3. Участь в МКЦ.

3.1. Членом МКЦ може бути молода людина віком від 16 до 28 років, яка погоджується з вимогами даного статуту, відзначається християнськими чеснотами, виявила бажання згідно з поданою заявою і пройшла випробувальний термін 1 рік.

3.2. Для осіб, які проявляють велику активність у роботі МКЦ, у межах вікового цензу можуть робитися виключення. Кількість членів МКЦ віком понад 28 років не може перевищувати третину загальної кількості членів МКЦ. У складі виборних органів МКЦ кількість осіб віком понад 28 років не може перевищувати третину членів виборних органів.

3.3. Фізична особа, яка має особливі заслуги, щодо діяльності МКЦ, може бути іменована почесним членом МКЦ.

3.4. Участь в МКЦ може бути припинена внаслідок:

- особистої письмової заяви учасника;
- ведення діяльності, що суперечить Статуту МКЦ.

3.5. Рішення про прийняття або відрахування членів МКЦ затверджується Загальними Зборами МКЦ.

4. Права і обов'язки членів МКЦ.

4.1. Кожен член МКЦ має право:

- Брати участь у всіх заходах МКЦ;
- Обирати і бути обраним до діючих структурних органів МКЦ;
- Отримувати інформацію про діяльність МКЦ;
- Подавати пропозиції до діючих структурних органів МКЦ, виступати ініціатором проектів чи напрямків діяльності МКЦ;
- Вільно висловлювати свою думку на Загальних Зборах чи зібранні інших структурних органів;
- Використовувати символіку та атрибутику МКЦ.

4.2. Кожен член МКЦ зобов'язаний:

- Вести спосіб життя практикуючого християнина;
- Дотримуватися норм та вимог Статуту;
- Брати активну участь у виконанні «Основних Напрямків» МКЦ для реалізації його мети і завдань, визначених Статутом;
- Поширювати інформацію про діяльність МКЦ і залучати молодь до участі в МКЦ;
- Сумлінно виконувати доручення керівних органів МКЦ;
- Завжди і в усьому бути прикладом — гідним звання християнина-католика.

5. Функціональна структура МКЦ.

5.1. Функціональну структуру МКЦ складають:

- обласна організація;
- спільноти обласної організації;
- місцеві (районні, міські) організації;
- спільноти місцевих (районних, міських) організацій.

5.2. Система урядування органів обласної організації МКЦ.

5.2.1. Загальні Збори МКЦ:

- Є найвищим керівним органом МКЦ;
- Скликаються Координаційною Радою один раз на рік і вважаються правосильними, якщо в них бере участь проста більшість членів МКЦ, а також духівник МКЦ;
- Обирають Голову МКЦ, його заступників, секретаря, членів Ради Честі, затверджують Координаційну Раду, приймають зміни та доповнення до Статуту; слухають звіти та затверджують «Основні Напрямки» діяльності МКЦ.
- Приймають рішення про припинення діяльності і розпуск місцевих організацій МКЦ у випадках порушення ними норм цього Статуту.

5.2.2. Рішення про прийняття Статуту, внесення змін до Статуту, про припинення діяльності МКЦ чи місцевої (районної, міської) організації приймається 2/3 голосів від числа учасників Загальних Зборів обласної організації.

5.2.3. Всі інші рішення приймаються простою більшістю голосів від кількості учасників, зареєстрованих на Загальних Зборах МКЦ.

5.2.4. При необхідності або з ініціативи Ради Честі, чи на вимогу третини членів МКЦ, можуть скликатися позачергові Загальні Збори.

5.2.5. В період між Загальними Зборами МКЦ, МКЦ керує Координаційна Рада. Координаційна Рада є керівним і виконавчим органом МКЦ, який виконує рішення Загальних Зборів.

5.2.6. Духівником МКЦ є настоятель храму релігійної громади УГКЦ «Різдва Пресвятої Богородиці» (на теренах якої створений МКЦ), або священник ним уповноважений;

5.2.7. Координаційна Рада МКЦ:

5.2.7.1. Склад Координаційної Ради МКЦ:

- Голова МКЦ;
- Перший Заступник Голови МКЦ;

- Заступники Голови МКЦ;
- Секретар МКЦ;
- Скарбник МКЦ;
- Голова і заступник з кожної спільноти МКЦ;
- Керівники місцевих осередків МКЦ;
- Духівник МКЦ.

5.2.7.2. Компетенція Координаційної Ради МКЦ:

- Виконання рішень Загальних Зборів, планування діяльності МКЦ;
- Створення та прийняття нових організацій та осередків МКЦ;
- Видання документів організаційного та напрямного змісту;
- Затвердження зразків: печатки, штампів, бланків, інших реквізитів, а також символіки МКЦ;
- Зарахування на кандидати у члени МКЦ;
- Реалізація права власності на майно та кошти МКЦ;
- Встановлення порядку використання майна та коштів МКЦ;
- Прийняття рішення про організацію видавничої, господарської та іншої комерційної діяльності шляхом створення госпрозрахункових установ і організацій, заснування підприємств у встановленому законом порядку;
- Співпраця з іншими громадськими організаціями;
- Ви рішення конфліктних ситуацій в МКЦ;
- Призупинення діяльності осередків (Районних, Міських організацій МКЦ), діяльність яких суперечить цьому Статуту і винесення питання про їх ліквідацію на Загальні Збори МКЦ;

5.2.7.3. Порядок прийняття рішень Координаційної Ради МКЦ.

- Засідання Координаційної Ради вважається правочинним, якщо в ньому бере участь проста більшість членів Координаційної Ради, Голова МКЦ та Духівник МКЦ;
- Засідання Координаційної Ради відбуваються не менше як один раз на місяць;
- Рішення приймаються простою більшістю голосів від загальної кількості членів Координаційної Ради. Якщо при голосуванні голоси розділилися порівну, прийнятим вважається те рішення, за яке проголосував Голова Координаційної Ради.

5.2.7.4. За свою діяльність Координаційна Рада звітується перед Радою честі та Загальними Зборами не менше одного разу на рік і на їх вимогу при необхідності.

5.2.8. Голова МКЦ:

- Керує МКЦ;
- Здійснює координацію діяльності усіх структурних підрозділів, заснованих МКЦ або за його участю;
- Підписує документи від імені МКЦ;
- Робить заяви від імені МКЦ;
- Представляє МКЦ у зовнішніх відносинах з громадськими, державними організаціями та установами, а також в судових органах;
- Скликає засідання Координаційної Ради, головує на них, пропонує порядок денний і регламент засідання;
- Може делегувати частину своїх повноважень заступникам Голови МКЦ;
- Здійснює інші функції щодо керівництва МКЦ;
- За свою діяльність звітується перед Радою честі, Координаційною Радою, та Загальними Зборами не менше одного разу на рік і, на їх вимогу, при необхідності.

5.2.9. Секретар МКЦ готує і скликає засідання Координаційної Ради, веде поточну документацію МКЦ.

5.2.10. Рада Честі МКЦ:

- Здійснює контроль за дотриманням статутних вимог та завдань, а також за використанням коштів і майна МКЦ;
- Має право вимагати від керівних органів всіх необхідних для перевірки діяльності МКЦ документів;
- Має право вето на будь-яке рішення керівних органів, яке суперечить Статуту МКЦ, чи може причинити шкоду функціонуванню МКЦ;
- Обирається Загальними Зборами у складі трьох осіб: Духівника і двох членів МКЦ;
- Вирішує спірні питання, що склалися в МКЦ;
- Скликається при необхідності, але не рідше одного разу на квартал.

5.2.11. Духівник МКЦ:

- Духовна особа МКЦ;

- Радник з будь-яких питань;
- Постійний член Ради Честі і Координаційної Ради;

5.3. Спільноти обласної організації МКЦ.

5.3.1. Згідно з напрямками діяльності МКЦ, члени розподіляються на групи (далі - спільноти):

- спільнота «Марійська Дружина»;
- спільнота «Вівтарна Дружина»;
- спільнота «Віра і Світло»;
- інші спільноти;

5.3.2. МКЦ сприяє створенню нових спільнот.

5.3.3. Спільноти є не юридичною внутрішньою структурною одиницею МКЦ.

5.3.4. Спільноти створюються при поданні заяви трьох її засновників до Координаційної Ради МКЦ.

5.3.5. Кожна спільнота обирає свого Голову і заступника, які надалі входять до Координаційної Ради і є іншими заступниками Голови МКЦ за даним напрямком діяльності.

5.3.6. Спільноти ведуть самостійну діяльність і звітуються перед Координаційною Радою МКЦ та Радою Честі МКЦ.

5.3.7. Члени МКЦ можуть брати участь у діяльності кількох спільнот одночасно.

5.3.8. Діяльність спільноти може бути припинена рішенням Координаційної Ради МКЦ та Ради Честі МКЦ за діяльність, що суперечить цьому Статуту.

5.4. Місцеві (районні, міські) організації МКЦ.

5.4.1. До місцевих організацій МКЦ належать: районні, міські організації, осередки МКЦ (надалі Р(М)О МКЦ — Районні (Міські) Організації МКЦ).

5.4.2. Місцеві організації, які діють в адміністративно-територіальних одиницях нижчого рівня, входять до складу місцевих організацій, які діють в адміністративно-територіальних одиницях вищого рівня.

5.4.3. Місцеві організації утворюються на Установчих Зборах і набувають свого статусу після їх визнання керівним органом організації вищого рівня.

5.4.4. Місцеві організації діють на підставі цього Статуту.

5.4.5. Для набуття права юридичної особи місцеві організації повинні зареєструватись у встановленому порядку. Місцеві організації без права юридичної особи повинні легалізуватись шляхом повідомлення про заснування.

5.4.6. Місцеві організації:

- Самостійно вирішують усі питання внутрішнього життя, окрім тих, що віднесені Статутом до компетенції вищих органів МКЦ;
- Висувають пропозиції щодо внесення змін та доповнень до даного Статуту;

5.4.7. До місцевих органів належать:

- Загальні збори Р(М)О МКЦ;
- Координаційна Рада Р(М)О МКЦ;
- Голова, Заступник Голови та Секретар Р(М)О МКЦ;
- Рада Честі Р(М)О МКЦ.

5.4.8. Загальні Збори Р(М)О МКЦ.

- Є вищим органом Р(М)О МКЦ;
- Скликаються Координаційною Радою Р(М)О МКЦ не рідше одного разу на рік і вважаються правосильними, якщо в них бере участь проста більшість учасників Р(М)О МКЦ, а також Духівник Р(М)О МКЦ;
- Право вирішального голосу на Загальних Зборах Р(М)О МКЦ мають всі дійсні члени Р(М)О МКЦ, які досягли віку 16 років.
- Обирають Голову Р(М)О МКЦ, його заступників, секретаря, членів Ради Честі Р(М)О МКЦ, затверджують Координаційну Раду Р(М)О МКЦ, приймають зміни та доповнення до Статуту; слухають звіти та затверджують «Основні Напрямки» діяльності Р(М)О МКЦ.

5.4.9. При необхідності або з ініціативи Ради Честі Р(М)О МКЦ, чи на вимогу третини членів Р(М)О МКЦ, можуть скликатися позачергові Загальні Збори Р(М)О МКЦ.

5.4.10. У період між Загальними Зборами Р(М)О МКЦ нею керує Координаційна Рада Р(М)О МКЦ. Координаційна Рада Р(М)О МКЦ є керівним і виконавчим органом Р(М)О МКЦ, який виконує рішення Загальних Зборів Р(М)О МКЦ.

5.4.11. Координаційна Рада Р(М)О МКЦ:

5.4.11.1. Склад Координаційної Ради Р(М)О МКЦ:

- Голова Р(М)О МКЦ;
- Перший Заступник Голови Р(М)О МКЦ;
- Заступники Голови Р(М)О МКЦ;
- Секретар Р(М)О МКЦ;
- Скарбник Р(М)О МКЦ;
- Голова і заступник з кожної спільноти Р(М)О МКЦ;
- Духівник Р(М)О МКЦ.

5.4.11.2. Компетенція Координаційної Ради Р(М)О МКЦ:

- Виконання рішень Загальних Зборів Р(М)О МКЦ, планування діяльності Р(М)О МКЦ;
- Видання документів організаційного та прямого змісту;
- Затвердження зразків: печатки, штампів, бланків, інших реквізитів, а також символіки Р(М)О МКЦ;
- Зарахування на кандидати у члени Р(М)О МКЦ;
- Реалізація права власності на майно та кошти Р(М)О МКЦ;
- Встановлення порядку використання майна та коштів Р(М)О МКЦ;
- Прийняття рішення про організацію видавничої, господарської та іншої комерційної діяльності шляхом створення госпрозрахункових установ і організацій, заснування підприємств у встановленому законом порядку;
- Співпраця з іншими громадськими організаціями;
- Вирішення конфліктних ситуацій в Р(М)О МКЦ;
- Ліквідація чи розпуск спільнот Р(М)О МКЦ, діяльність яких суперечить цьому Статуту;

5.4.11.3. Порядок прийняття рішень Координаційної Ради Р(М)О МКЦ.

- Засідання Координаційної Ради Р(М)О МКЦ вважається правочинним, якщо в ньому бере участь звичайна більшість членів Координаційної Ради Р(М)О МКЦ, Голова Р(М)О МКЦ та Духівник Р(М)О МКЦ;
- Засідання Координаційної Ради Р(М)О МКЦ відбуваються не менше як один раз на місяць;
- Рішення приймаються звичайною більшістю голосів від загальної кількості членів Координаційної Ради Р(М)О МКЦ. Якщо при голосуванні голоси розділилися порівну,

прийнятим вважається те рішення, за яке проголосував Голова Координаційної Ради Р(М)О МКЦ.

5.4.11.4. За свою діяльність Координаційна Рада Р(М)О МКЦ звітується перед Радою честі Р(М)О МКЦ та Загальними Зборами Р(М)О МКЦ не менше одного разу на рік і на їх вимогу при необхідності.

5.4.12. Голова Р(М)О МКЦ:

- Керує Р(М)О МКЦ;
- Підписує документи від імені Р(М)О МКЦ;
- Робить заяви від імені Р(М)О МКЦ;
- Представляє Р(М)О МКЦ у зовнішніх відносинах з громадськими, державними організаціями та установами, а також в судових органах;
- Скликає засідання Координаційної Ради Р(М)О МКЦ, головує на них, пропонує порядок денний і регламент засідання;
- Може делегувати частину своїх повноважень заступникам Голови Р(М)О МКЦ;
- Здійснює інші функції щодо керівництва Р(М)О МКЦ;
- За свою діяльність звітується перед Радою честі Р(М)О МКЦ, Координаційною Радою Р(М)О МКЦ, та Загальними Зборами Р(М)О МКЦ не менше одного разу на рік і на їх вимогу при необхідності.

5.4.13. Секретар Р(М)О МКЦ готує і скликає засідання Координаційної Ради Р(М)О МКЦ, веде поточну документацію організації.

5.4.14. Рада Честі Р(М)О МКЦ:

- Здійснює контроль за дотриманням статутних вимог та завдань обласного МКЦ, а також за використанням коштів і майна Р(М)О МКЦ;
- Має право вимагати від керівних органів Р(М)О МКЦ всіх необхідних для перевірки діяльності Р(М)О МКЦ документів;
- Має право вето на будь-яке рішення керівних органів, яке суперечить Статуту обласного МКЦ;
- Обирається Загальними Зборами Р(М)О МКЦ у складі трьох осіб: Духівника і двох членів Р(М)О МКЦ;

- Вирішує спірні питання, що склалися в Р(М)О МКЦ;
- Скликається при необхідності, але не рідше одного разу на квартал.

5.4.15. Духівник Р(М)О МКЦ:

- Духовна особа Р(М)О МКЦ;
- Радник з будь-яких питань;
- Постійний член Ради Честі Р(М)О МКЦ і Координаційної Ради Р(М)О МКЦ;

5.4.16. У випадку, коли Р(М)О МКЦ сформована за межами парохії, Духівником цієї Р(М)О МКЦ є Духівник вищестоячої організації або священник ним уповноважений.

5.5. Спільноти Р(М)О МКЦ.

5.5.1. Місцеві організації мають право створювати спільноти, як свою внутрішню структурну одиницю, згідно розділу

5.3. з усіма вимогами, відображеними з обласного рівня на місцеві організації відповідно.

6. Кошти, майно та фінансово-господарська діяльність МКЦ.

6.1. МКЦ є неприбутковою громадською організацією.

6.2. У власності МКЦ може бути рухоме і нерухоме майно, а також кошти, необхідні для реалізації статутних завдань.

6.3. МКЦ набуває право власності на кошти та майно, передані державою в установленому законом порядку, або отримані від добровільних пожертвувань, господарської та іншої комерційної діяльності, створених госпрозрахункових установ та організацій зі статусом юридичної особи, заснованих підприємств, в порядку, встановленому законодавством України.

6.4. Кошти та майно МКЦ формуються за рахунок:

- добровільних пожертвувань;
- доходів від створених МКЦ суб'єктів підприємницької діяльності;
- інших надходжень, не заборонених чинним законодавством України.

6.5. МКЦ, створені ним госпрозрахункові установи та організації зобов'язані вести оперативний та бухгалтерський облік, статистичну звітність, зареєструватись в органах державної податкової інспекції та вносити до бюджету платежі у порядку та розмірах, передбачених законодавством.

6.6. Контроль за використанням коштів та майна МКЦ здійснює Рада Честі МКЦ.

7. Міжнародна діяльність МКЦ.

7.1. МКЦ налагоджує і підтримує міжнародні зв'язки, дотримуючись порядку, встановленого чинним законодавством України. МКЦ та його структурні підрозділи можуть вступати в міжнародні організації, підтримувати прямі міжнародні зв'язки, укладати відповідні угоди, а також брати участь у різних міжнародних заходах, цілі та форми діяльності яких не суперечать статутним нормам МКЦ.

7.2. МКЦ може виступати учасником міжнародних відносин згідно з чинним законодавством України.

8. Зміни та доповнення до Статуту.

8.1. Рішення щодо змін Статуту приймаються Загальними Зборами і вважаються прийнятими, якщо вони набрали дві третини голосів від загальної кількості учасників.

8.2. Про зміни, що відбулися у статутних документах, МКЦ в п'ятиденний термін повідомляє реєстраційний орган.

9. Припинення діяльності МКЦ

9.1. Припинення діяльності МКЦ здійснюється за рішенням Загальних Зборів МКЦ або суду. Ліквідаційну комісію призначає орган, що прийняв рішення про ліквідацію МКЦ.

9.2. Діяльність Р(М)О МКЦ може бути припинена рішенням Загальних Зборів Р(М)О МКЦ, або Загальних Зборів МКЦ в разі проведення нею діяльності, шкідливої для МКЦ чи Р(М)О МКЦ та в інших випадках, передбачених цим Статутом.

9.3. Після припинення діяльності Р(М)О МКЦ усі її кошти та майно використовуються для виконання статутних завдань МКЦ або переходять на благодійні цілі (як доброчинна пожертва).

Кошти МКЦ після ліквідації не можуть бути перерозподілені між членами МКЦ, чи використані іншим чином, а передаються іншій неприбутковій організації або переходять на благодійні цілі (як доброчинна пожертва) чи за рішенням суду спрямовуються у дохід держави.

Джерело:

<http://www.theotokos.lviv.ua/html/spilnoty/mkc/statut.html>

Марійська Дружина

Офіційною датою утворення Марійської Дружини на парохії Різдва Пресвятої Богородиці з благословення церковної влади є 1992 рік. Спільнота включає близько ста осіб віком 13-25 років. Марійці плекають молитовний дух своєї душі, спільноти і дбають про чистоту і красу Божого Дому. Щочетверга о 19.30 молодь збирається у храмі на спільну молитву і духовну науку. Нині їхнім духівником є о. Руслан Грех.

Праця спільноти відбувається у групах та різних секціях: молитовно-катехитичній, милосердя, культурно-мистецькій, спортивній, а також у художній майстерні. Марійці разом ходять на прощі, їздять на екскурсії, табори. Раз на місяць Марійська дружина організовує загальні збори, нічні чужання, а також організовує реколекції з виїздом зі Львова.

Для кращого розуміння потреби в такій організації, як Марійська Дружина, подаємо статут спільноти із зауваженням, що в цьому документі подані її основні права та обов'язки. А є ще широка, цікава і багатогранна діяльність спільноти поза основними обов'язками.

Статут

Марійської Дружини

Церкви «Різдва Пресвятої Богородиці»¹

Що то є Марійська Дружина і яка її ціль?

1. Марійська Дружина є релігійним стоваришенням (релігійною спільнотою). Воно має на меті плекати у своїх членів правдиву та ніжну побожність, почитання та дитячу любов до Пречистої Діви Марії. Знову ж при помочі цієї побожності намірює Товариство (Марійська Дружина) зробити своїх членів правдиво добрими християнами, щоб старались розбуджувати католицьке освідомлення серед української суспільності, скріпляти любов і прив'язання до власного обряду та боронити католицьку Церкву перед нападами лихих людей.

2. Через те, що Пречиста Діва Марія є головною Покровителькою Марійської Дружини, мають усі визнавати Її за свою Пані і Царицю.

¹ Збережено мову і правопис оригіналу.

Спільні релігійні справи

1. Два рази на місяць відбуваються звичайні сходи членів. Час і місце призначає Управа Товариства. Установленого порядку сходин треба придержуватися точно, а змінити належить тільки в поодиноких випадках, і тільки з важних (вагомих) причин.

2. Звичайні сходи відбуваються в такому порядку:

- Молебень до Богородиці;
- Наука Духівника;
- Організаційні питання
- Молитва.

3. Крім цих звичайних сходин, відбуваються Святі Літургії, реколекції, спільні св. Причастя або інші Торжества на честь Заступника чи Заступниці Товариства.

4. Спільні св. Причастя повинні бути 6 або 8 разів у рік, передусім у празники Господні і Богородичні.

5. Раз у рік відбуваються кількаднівні реколекції в часі Великого посту, перед Воскресінням.

6. Торжественно обходимо свій празник — Різдво Пресвятої Богородиці (21 вересня).

Секції й академії Марійської Дружини

1. Марійська Дружина має на меті не тільки освячення своїх членів, але й вплив на релігійне освідомлення якнайширших кругів суспільності, тому займається такими справами, які ведуть до високої цілі:

- Поширення почитання Найсвятішої Євхаристії і частого Святого Причастя;
- Прикраса церкви;
- Спомагання місій;
- Заснування і спомагання католицьких Товариств;
- Діла християнського милосердя;
- Спомагання і поширювання католицької преси і літератури;
- Католицьке виховання молоді.

Управа Марійської Дружини

1. Духовний провідник Марійської Дружини: Головний провід спочиває у руках Духовного провідника. Він посідає повну владу над усіма, що належить до проводу. Важливі зміни духовний провідник покладає на засіданні Ради Товариства.

2. Рада Товариства.

- Рада складається з голови, двох заступників і 6 дорадниць, з яких вибирається секретар.
- Вибір Ради відбувається на річних загальних сходах.

Приймання членів

1. Хто хоче вступити в члени Марійської Дружини, має усно або письмово заявити це Духівнику, крім того, треба поручення одного або двох членів дружини.

2. Вступаючий мусить бути перед усім примірним католиком і віком відповідати умовам, які ставить Марійська Дружина, має заховувати цей статут.

3. Перед прийняттям є так званий час проби. Нововступаючий член має в тому часі спромогу познайомитись із діяльністю Марійської Дружини та пізнати свої обов'язки.

4. Хто приходить з іншого Марійського Товариства, може бути зараз прийнятий на письмове поручення дотичного о.Провідника.

5. Торжественне прийняття нових членів відбувається два рази в рік, передусім у головні свята Марійської Дружини.

6. Коли приходить час Торжественного прийняття, о. Провідник прочитує на засіданні Ради імена тих, що хочуть бути прийнятими. Члени Ради мають відверто заявити свій суд, а відтак виносять рішення про прийняття дружини.

7. Кого раз прийняти в члени, той залишається її членом ціле життя, хіба що добровільно виступлять з дружини, або що виключать.

8. З Дружини виключають такого члена, що публічно згіршенням, або цілковитим легковаженням статуту наносить Дружині шкоду й нечесть.

Обов'язки членів

1. Кожний член передусім має бути взірцевим християнином. У вірі й життю держатися науки католицької Церкви, узнавати це, що Церква вчить, а відкидати все, що вона осуджує. Притім нехай ніколи не стидається так у приватнім як і публічним життю заявляти себе вірним сином (дочкою) Матері Церкви.

2. Вправи духовні, що ведуть до ревного християнського життя, сповняти совісно і пильно. Кожного дня відмовляти три рази «Богородице Діво» і «Під Твою милість».

3. Всяких товаришувань з особами лихими оминати. Книжок, Церквою заборонених, не читати, оминати всього, що може нашкочити душі, або принести прилюдне згіршення.

4. Оскільки можливо, обрати собі сповідника. Кожний повинен уважати за свій обов'язок бодай раз у місяць приступити до Св.Тайн.

5. Плекати у своїм серці гарячу набожність до Пречистої Діви Марії, наслідуючи Її чесноти, в Ній положити надію і правдиво подитячому Її молити і Їй служити.

6. Кожний член має з'являтися точно на всі збори Марійської Дружини, або наперед повідомити про свою неявку.

7. Кожний член повинен працювати хоча б в одній з існуючих секцій.

8. У всім, що стосується до Марійської Дружини, члени повинні радо підчинятися рішенням Управи, і ставитися до них з довір'ям і повагою.

9. Між собою повинні жити у правдивій християнській любові. Молитися спільно за розквіт Марійської Дружини, за потреби поодиноких членів, а понад все за недужих.

10. Як хто з членів розстанеться з життям, члени, по змозі, всі мають брати участь у похоронах, відтак вислухати за душу померлого Службу Божу і відмовити три раз «Отче наш» і три рази «Богородице Діво».

11. Дотримуватись статуту Марійської Дружини.

Права й обов'язки членів Управи Марійської Дружини

1. Рада Товариства визначається особливою ревністю у захованню статуту й усильно працює для добра і розквіту Марійської Дружини.

2. Чесно сповняє обов'язки свого уряду і часто радиться з о.Провідником.

3. Рада збирається один раз на місяць, проводить о.Провідник, а в його відсутності голова.

4. У всіх справах, що обговорюються на Раді, мають члени Управи висказувати свої погляди ясно й одверто, маючи перед очима тільки добро Товариства, а не інші погляди.

5. Голова Дружини займає перше місце в Раді і є правою рукою о. Провідника, має першу участь у засіданнях та в цілім

проводі Марійської Дружини, а передусім у прийманню і виключенню членів.

6. Заступники стоять на допомозі голові Марійської Дружини. В неприємності голови заступають у всіх справах.

Взаємні відносини Марійських Товариств

Підтримувати відносини з іншими Марійськими Товариствами, обмінюючись надбаннями і збагачуючись духовно.

Джерело:

<http://www.theotokos.lviv.ua/html/spilnoty/md/statut.html>

Вівтарна Дружина

Від заснування церкви Різдва Пресвятої Богородиці багато молодих хлопців-парохіян активно почали допомагати при богослуженнях і в інших потребах. Так започаткувала свою діяльність Вівтарна Дружина. Найважливіше завдання спільноти — допомогти юним християнам реалізувати себе як особистість, свідому свого покликання на ниві Христовій.

У нашій спільноті молода особа має можливість глибше пізнати суть церковних богослужень, в яких бере безпосередню участь і на власні очі бачить все те, що відбувається у вівтарі. Це дозволяє юнакові щонаймеш дві години бути близько до престолу і вимагає відповідної постави, яка, в свою чергу, виховує та духовно збагачує.

Спільнота об'єднує хлопців віком від 7 до 18 років, завдання яких — прислужувати під час Літургій. Перебуваючи біля Престолу, вони глибше пізнають суть церковних богослужінь та духовно збагачуються.

У спільноту входить близько 60 хлопців. Кожної суботи о 16.00 хлопці збираються на спільну молитву, слухають науку духівника, укладають розклад прислужувань.

Для кращого розуміння потреби в такій організації, як Вівтарна Дружина, подаємо статут спільноти.

*Статут
Вівтарної Дружини
Церкви «Різдва Пресвятої Богородиці»*

1. Мета, завдання та форми діяльності.

1.1. Вівтарна Дружина є молодіжною християнською спільнотою, яка має на меті плекати у своїх членів правдиву побожність, любов до Господа нашого Ісуса Христа та Його Церкви, а також допомогти молодій людині віднайти своє покликання та місце в житті.

1.2. Вівтарна Дружина керується Законом Божим, нормами християнської моралі та цим Статутом.

1.3. Завданням ВД є більше прислужитися Богу та людям.

1.4. Основною формою діяльності ВД є: допомога священнослужителям, парохіальній раді;

1.5. Тому, що Ісус Христос є Покровителем Вівтарної Дружини, мають усі визнавати Його за свого Господа та Спасителя, а Його Церкву за «Ковчег», в якому спасаємось.

1.6. Статут ВД затверджується отцем парохом з погодженням Катехитичної та Молодіжної комісії Єпархії.

2. Управа Вівтарної Дружини.

2.1. Духовний провідник Вівтарної Дружини: Головний провід спочиває у руках Духовного провідника — отця-пароха або священника, ним призначеного. Він посідає повну владу у всім, що стосується проводу. Важливі зміни духовний провідник покладає на засідання і Раду Товариства.

2.2. Рада Товариства.

2.2.1. Рада складається з голови, двох заступників і 6 дораднків, з яких вибирається секретар.

2.2.2. Вибір Ради відбувається на річних загальних зібраннях.

3. Права й обов'язки членів Управи Вівтарної Дружини.

3.1. Рада Товариства визначається особливою ревністю у захованню статуту і усильно працює для добра і розквіту Вівтарної Дружини.

3.2. Чесно сповняє обов'язки свого уряду і постійно радиться з отцем Провідником.

3.3. Рада збирається один раз на місяць, її проводить о. Провідник, а в його відсутності — голова.

3.4. У всіх справах, що обговорюються на Раді, мають члени Управи висловлювати свої погляди ясно й відверто, маючи перед очима тільки добро Товариства.

3.5. Провідник має першу участь у засіданнях та в цілім проводі Вівтарної Дружини, а перед усім у прийманню і виключенню членів.

3.6. Заступники стоять на допомозі голові Вівтарної Дружини. В неприсутності голови заступають у всіх справах.

4. Приймання членів та членство у ВД

4.1.1. Хто хоче вступити в члени Вівтарної Дружини, має усно або письмово заявити це Духівнику, крім того треба поручення одного або двох членів дружини.

4.1.2. Членом ВД може бути особа тільки чоловічої статі, віком від 7 років, яка погоджується з вимогами даного Статуту.

4.1.3. Дійсним членом ВД є особа, яка пройшла випробування, терміном 1 рік. Нововступаючий член має в тому часі спромогу познайомитись із діяльністю Вівтарної Дружини та пізнати свої обов'язки.

4.1.4. Рішення про прийняття або відрахування членів ВД затверджується Загальними Зборами ВД.

4.1.5. Вступаючий мусить бути перед усім примірним католиком східного обряду і відповідати умовам, які ставить Вітарна Дружина.

4.1.6. Торжественне прийняття нових членів відбувається раз в рік, передусім в головні свята Вівтарної Дружини.

4.1.7. Коли приходить час Торжественного прийняття, о. Провідник прочитує на засіданні Ради імена тих, що хочуть бути прийнятими. Члени Ради мають відверто заявити про перешкоди, якщо такі існують, а відтак виносять рішення про прийняття в дружину.

4.1.8. Кого раз прийнято в члени ВД, той залишається ним ціле життя, хіба що добровільно вийде з неї, або виключать.

4.1.9. З Дружини виключають такого члена, що публічним згіршенням, або цілковитим легковаженням статуту наносить Дружині шкоду і неславу.

5. Права, обов'язки та правила членів ВД

5.1.1. Вівтарна Дружина має на меті не тільки освячення своїх членів, але й вплив на релігійне освідомлення якнайширших кругів суспільності, тому займається такими справами, які ведуть до високої цілі: Кожний член передусім має бути взірцевим християнином. У вірі й життю держатися науки католицької Церкви, приймати це, що Церква вчить, а відкидати все, що вона осуджує. При тому нехай ніколи не стидається так у приватнім, як і в публічному житті заявляти себе вірним сином Матері Церкви.

5.1.2. Духовні вправи, що ведуть до ревного християнського життя, сповняти совісно і пильно. Кожного дня відмовляти хоч би десяток «Ісусової Молитви».

5.1.3. Всяких товаришувань з особами легкої поведінки оминати. Книжок, Церквою заборонених, не читати, остерігатися всього, що може нашкодити душі, або принести прилюдне згіршення.

5.1.4. Кожний повинен уважати за свій обов'язок постійно приступати до Святої Тайни Євхаристії, і щонайменше один раз в місяць — до Святої Тайни Покаяння.

5.1.5. Плекати у своїм серці гарячу набожність до Пречистої Діви Марії, наслідуючи Її чесноти, в Ній положити надію і правдиво по-дитячому Її молити і Їй служити.

5.1.6. Кожний член має з'являтися точно на всі збори Вівтарної Дружини, або наперед повідомити про свою неявку.

5.1.7. Між собою члени ВД мають жити у правдивій християнській любові. Молитися спільно за розквіт ВД, за потреби поодиноких членів, а понад усе — за недужих.

5.2. Кожен член ВД має право:

5.2.1. Брати участь у всіх заходах ВД;

5.2.2. Отримувати будь-яку інформацію щодо діяльності ВД;

5.2.3. Подавати пропозиції до управи ВД.

5.3. Кожен член ВД зобов'язаний:

5.3.1. Вести спосіб життя практикуючого християнина;

5.3.2. Дотримуватись вимог Статуту;

5.3.3. Поширювати інформацію про ВД і залучати молодих осіб до участі у ВД;

5.3.4. Сумлінно виконувати доручення управи ВД;

5.3.5. Бути учнем катихитичної школи парохії, якщо він шкільного віку;

5.3.6. По закінченні шкільного віку продовжувати богословську освіту або принаймі відвідувати катихизацію для молоді та дорослих.

5.4. Правила ВД.

5.4.1. Постійно пам'ятати про Божу присутність у Храмі, що вимагає відповідної поведінки;

5.4.2. Поведінка в захристії: за 10 хв. до богослуження зайти в захристію, привітатись, скласти дальматик, попросити благословення в отця, взяти свічку і стати на призначене місце. Після богослуження скласти дальматик

5.4.3 Поведінка в Вівтарі: категорично забороняється: сміятися, розмовляти, накапувати свічкою, без причини виходити з вівтаря, неуважно хреститись.

5.5. Зовнішній вигляд:

5.5.1. Чистий і охайний одяг та взуття;

5.5.2. Акуратна зачіска.

5.6. Покарання:

5.6.1. Братнє напiмнення;

5.6.2. Порушник на один місяць звільняється від прислуговування;

5.6.3. За повторне порушення - 50 поклонів;

5.6.4. За невиконання правил - виключення з ВД.

6. Спільні релігійні справи.

6.4. Два рази в тиждень відбуваються звичайні зустрічі членів. Час і місце призначає Управа Товариства. Визначеного порядку зустрічей треба строго дотримуватися, змінювати можна тільки в поодиноких випадках і тільки з вагомих причин.

6.5. Звичайні зустрічі відбуваються в такому порядку:

6.5.1. Молебень до Христа Спасителя;

6.5.2. Наука Духівника;

6.5.3. Організаційні питання

6.5.4. Молитва

6.6. Крім цих звичайних зустрічей, відбуваються Святі Літургії, реколекції або інші Торжества в честь Заступника чи Заступниці Товариства.

6.7. Раз у рік відбуваються кількадевні реколекції в часі Великого посту, на рівні парохії.

6.8. Торжественно обходимо свій Храмний празник.

7. Взаємні відносини Вівтарних Товариств.

7.4. Підтримувати відносини з іншими Вівтарними, Марійськими та іншими Товариствами, обміюючись надбаннями і збагачуючись духовно.

Джерело:

<http://www.theotokos.lviv.ua/html/spilnoty/vd/statut.html>

Студенський волонтерський рух «За життя»

Від початку 2001 року при Львівській Богословській Академії, тепер Український Католицький Університет, існує студентський рух «За життя». Ініціатором руху став Інститут родини та подружнього життя. Студентський рух виник як реакція на важку ситуацію із абортами і ранньою статевою активністю серед учнів та студентської молоді. Члени студентського руху «За Життя» розробили спеціальну програму для шкіл та вищих навчальних закладів, яка розрахована на три дні, з якою відвідують навчальні заклади.

Першого дня по школах читаються лекції на теми: Гідність людини, Суть любові, Суть подружжя, Контрацепція, як злочин проти любові, Недопустимість дошлюбних та позашлюбних статевих стосунків. Другий день присвячується суто тематиці абортів. Спочатку робиться короткий вступ, в якому розповідається про практику абортів на Україні, а потім демонструються фільми: «Німий крик», «Ненароджені хочуть жити» (ці фільми розповідають про перебіг абортів на ранній та пізній стадіях вагітності) «Життя до народження» (цей фільм показує розвиток дитини в лоні матері), «Життя — найбільше чудо». Третього дня учні чи студенти, які прослухали лекції і переглянули фільми, мають нагоду поставити запитання, висловити свої думки, подискутувати з активістами руху «За Життя». Для цього аудиторія слухачів поділяється на маленькі групи і дискусія проходить власне в оцих групах. Цей метод є надзвичайно ефективним та дієвим, бо учні можуть ставити будь-які запитання і вільно спілкуватися.

У державних школах не приділяється достатньої уваги статево-му вихованню учнів або це зводиться до формальних лекцій з гігієни, здорового стилю життя. Саме тому в Україні високий рівень ранньої вагітності (вже в 14 років роблять перший аборт). Тому учні із зацікавленням слухають лекції активістів руху «За життя».

Активісти «За життя» в УКУ щодня моляться за ненароджених дітей, щоб батьки дозволили їм народитися, коли існує небезпека абортів. Періодично в УКУ проводяться семінари для активістів на різні теми з проблематики християнського стилю життя і захисту людського життя. Також працівники Інституту родини і подружнього життя УКУ проводять вишколи для активістів руху «За життя» і тих, хто бажає стати членом цього руху.

Додаткові поради стосовно складення пасторального плану парохії

Пасторальний план повинен врахувати різні ділянки роботи на парохії та розподіл відповідальності за різні сектори роботи між різними особами, які будуть допомагати пароху реалізувати складений план. Душпастирська праця на парохії охоплює такі ділянки: богочитання (відправа літургійних богослужень, вівтарна дружина, праця хору, праця паламарів, прибирання і прикрашення храму); формування віри (євангелізація, катехизація різних вікових груп, приготування до прийняття Св.Тайн, спільне вивчення Св.Письма у малих групах, формування парохіяльної бібліотеки, праця із молоддю); спеціальна душпастирська робота з окремими групами людей (плекання різних покликань серед молоді, приготування до подружжя, опіка молодих подруж, турбота про важкохворих і тих, що на порозі відходу до вічності); плекання мирянських спільнот на парохії; харитативне служіння милосердя (допомога потребуючим, відвідування хворих, організація банку одягу та їжі на роздачу); фінансово-господарська діяльність (праця фінансового комітету, пошук і збір коштів, забезпечення доброго стану храмових будівель, підтримання порядку); інформаційна діяльність (видання парохіяльного бюлетня/вісника, інформування широкого загалу про життя на парохії) і зв'язки з місцевою владою і громадськими структурами. З метою кращої реалізації пасторального плану діяльності

парохії парох може призначити здібних людей, які б відповідали за реалізацію різних ділянок праці на парохії, а навіть сформувати окремі комітети з кількох осіб, які б мали дорадчий голос для пароха і координували здійснення різних заходів і програм.

Для нотаток

Комісія УГКЦ у справах мирян:
Пл. Св. Юра, 5
Львів, 79000

e-mail: myrjany@ugcc.org.ua
тел.: (067) 374-48-50